

- 1) Nr inwentarza: 2863
- 2) Autor/rzy: Stanisław Wyspiański
- 3) **Tytuł egzemplarza: Akropolis**
- 4) Inne wersje tytułu (wg afisza):
- 5) Tytuł oryginalny:
- 6) Autor przekładu:
- 7) Współpraca (autor adaptacji): Adam Grzymała-Siedlecki
- 8) Słowa kluczowe: Stanisław Wyspiański, Akropolis, pośmiertne premiery sztuk Wyspiańskiego, Adam Grzymała-Siedlecki, Zbigniew Pronaszko, Andrzej Pronaszko
- 9) Data, miejsce, rok wydania [druki]:
- 10) Data utworzenia egzemplarza teatralnego: 1916
- 11) Typ zasobu: rękopis, egzemplarz teatralny
- 12) Oznaczenia, pieczęcie: Biblioteka Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie
- 13) Noty (obsada, skreślenia): adnotacja: „wystawiony w Teatrze Miejskim im. J. Słowackiego 1-szy raz d[n]. 25 listop. 1916 r.”, skreślenia i notatki kredką czerwoną, dopiski ołówkiem czarnym, znaki suflersko-inspicjenckie
- 14) Język: polski
- 15) Opis fizyczny: s. 130, 284 x 197 mm, afisz 4-5 XII 1916 r.
- 16) Lokalizacja oryginału: Archiwum Artystyczne i Biblioteka Teatru im. J. Słowackiego w Krakowie
- 17) Prawa: domena publiczna
- 18) Inscenizacje powiązane:
 - a) Teatr, scena: Teatr im. J. Słowackiego
 - b) Data/y premier/y: prem. 01.12.1916
 - c) Reżyseria: Leonard Bończa-Stępiński
 - d) Scenografia/kostiumy: Zygmunt Wierciak (dekoracje), Zbigniew i Andrzej Pronaszkowe (kostiumy)
 - e) Autor muzyki: Bolesław Raczyński
 - f) Obsada/y:

Noc – Jadwiga Drzewiecka

Anioł I-szy – Jadwiga Turowiczówna
Anioł II-gi – Maria Majdrowiczówna
Anioł III-ci – Aniela Zagórska
Anioł IV-ty – Maria Malicka
Czas z pomnika Sołtyka – Bolesław Brzeski
Niewiasta z pomnika Ankwicza – Janina Zarzycka
Amor z pomnika Ankwicza – Anna Walewska
Pani z pomnika Skotnickiego – Leokadia Pancewicz
Klio z pomnika Sołtyka – Irena Solska, *** (5,7,8,13. 12.1916)
Panna z pomnika Sołtyka – Róża Łuszczkiewiczówna
Posąg Włodzimierza Potockiego – Jerzy Leszczyński
Harfiarz – Wacław Nowakowski
Aurora – Mila Kamińska
Rapsod – Stanisław Stanisławski
Głos Salwatora - ***

g) Identyfikacja ingerencji (autorzy ingerencji, rodzaj – np. suflerskie, reżyserskie, inspicjenta): egzemplarz suflerski

h) Opis powiązanych inscenizacji:

Prapremiera dwóch aktów (I i IV) *Akropolis* odbyła się na początku dyrekcji Adama Grzymały-Siedleckiego i w jego opracowaniu. Jako współpracownik Wyspiańskiego miał wszelkie dane i wiedzę po temu, by przygotować to przedsięwzięcie (dramat przez długi czas uznawano za niesceniczny). Premierę dano w rocznicę powstania listopadowego, a przebiegła w atmosferze gorących wystąpień patriotycznych w Krakowie, trwających od listopada 1916 roku (od proklamacji państwa polskiego ogłoszonej przez państwa centralne). Sam dobór scen w katedrze z figurami ożywających posągów oraz zmartwychwstałego Zbawiciela – decydował o podniosłej i radosnej wymowie inscenizacji. Na temat świadomie wybiórczej interpretacji dramatu i swobody operowania fragmentem toczono dyskusje w prasie. Nikt jednak nie negował niewątpliwych walorów widowiska. Starsi widzowie mogli rozpoznać w dekoracjach Katedry wymalowanych przez Zygmunta Wierciaka powidoki katedry z prapremierowego *Wyzwolenia*. Spektakl był dopracowany estetycznie, deklamacyjnie i muzycznie jako rodzaj podniosłego oratorium. Obok *Akropolis* widzowie zobaczyli też *Kazimierza Wielkiego* J.U.Niemcewicza.

i) Uwagi:

Na stronie tytułowej informacja o wystawieniu „pierwszy raz 25 listopada 1916” – błędna, może dopisana później, albo projektowana jako pierwotna data prapremiery.
Wypisane osobno postacie obu odsłon-obrazów – bez podania obsady.
Rękopis powstał prawdopodobnie jako najczytelniejsza forma zintegrowania fragmentów, dopisków i przestawień tekstowych fragmentów, które czyniły drukowane egzemplarze (nr 6434 i 2864) zbyt kłopotliwymi w użyciu w trakcie gry.

Opracowanie: Dorota Jarząbek-Wasył

Opis merytoryczny do egzemplarza teatralnego zdigitalizowanego w ramach projektu digitalizacyjnego Cyfrowe Arcydzieła Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie ("CATS") - etap I, *Dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach zadania KULTURA CYFROWA 2021.*